

[Poul Hartling.]

udvikling og Danmarks nye rolle som én af de ni har bragt også mange udenrigspolitiske synspunkter frem.

Medlemskabet af EF har nemlig ikke blot medført betydelige økonomiske fordele for os, og det at være et af de ni lande betyder nemlig ikke blot økonomisk store muligheder og en stor udfordring, men medlemskabet betyder også nye politiske muligheder og en politisk udfordring for Danmark.

Jeg har nok lagt mærke til, at den højtærede udenrigsminister med en næsten hektisk energi bruger enhver lejlighed til at fastslå, at det udenrigspolitiske samarbejde i Vesteuropa ikke er fastlagt i Romtraktaten, men finder sted uden for EFs institutioner og uafhængigt af disse. Udenrigsministeren kan den lektie, og han forsømmer ingen lejlighed til at repetere den; vi har fået den igen i dag i redegørelsen.

Det er naturligvis rigtigt, og det er også i sin orden, at vi holder linjerne klare på det punkt. Imidlertid er det de samme ni lande, der er medlemmer af EF, som holder kontakt om udenrigspolitiske spørgsmål, og samarbejdet om den økonomiske politik, som vi har tilsluttet os, og som rummer så store fordele for os, er også et stykke udenrigspolitik i sig selv.

Det virker derfor, synes jeg, lidt anstrengt, at man prøver på at sætte et så skarpt skel imellem det økonomiske og det politiske, når vi dog også er yderst positivt indstillet — også udenrigsministeren er positivt indstillet — over for det politiske samarbejde, det, som han selv i dag kaldte »det udenrigspolitiske EF-samarbejde«. For skulle det så ske, at de ni lande, der har så mange fælles interesser, enedes om et fælles standpunkt til ét eller flere udenrigspolitiske spørgsmål, ja, så var det da kun at ønske. Demokratierne er ikke så mange her i verden, og ofte trækker de hver sin vej. Kan 9 demokratiske lande i Vesteuropa enes om at tale med én stemme, er det kun godt.

Der er partier og folketingsmedlemmer, der kun med gysen i stemmen nævner den

mulighed, at Vesteuropa skulle tale med én stemme. De prøver at fremstille det som en slags overrumpling, en blokpolitik, som det lille uskyldige Danmark skal tvinges ind i. Sandheden er, at det fælles standpunkt jo kun kan finde udtryk, når det virkelig er fælles. Vi tvinges altså ikke. Men hvis det standpunkt, vi har til tingene, virkelig kunne samle en række andre lande, således at det fremførtes i enighed, var det dog en fordel; deri er der intet farligt og intet mærkværdigt.

Sådan har vi også båret os ad i NATOs ministerråd. Danmark var f. eks. med til for første gang at foreslå gensidige troppereduktioner i sommeren 1968 ved NATOs møde i Reykjavik. Det har jeg en meget personlig erindring om. Begivenhederne i Czekoslovakiet betød, at de tanker blev skrinlagt for en tid, men de har siden vundet terræn, og nu er de såkaldte MBFR-forhandlinger ved at blive forberedt mellem Øst og Vest, altså forhandlingerne om gensidige afbalancerede troppereduktioner. De vil tage tid, de vil kun gøre små fremskridt, vist så, men hvis ikke de vestlige lande kunne fremtræde med et nogenlunde enigt standpunkt, altså tale med én stemme, ville det være umuligt overhovedet at begynde på den slags forhandlinger.

Jeg anser altså det udenrigspolitiske samarbejde mellem de ni for at være en mulighed og en udfordring. En mulighed, som Europa ikke må lade ligge, en mulighed, som Danmark ikke må overse eller forsømme, en mulighed for større sikkerhed og mere samarbejde i denne verdensdel, en mulighed, som er af betydning for alle de vesteuropæiske demokratier inden for eller uden for EF.

Men også en udfordring. Dermed mener jeg, at det ikke mindst for Danmark er vigtigt, som én har udtrykt det, at komme ned fra balkonen, hvor vi har siddet og kritiseret alle, der gik forbi. Nu er vi kommet med i fællesskabet nede på torvet, hvor det foregår. Nu har vi medansvar. Tilskuerrollen er en farlig rolle. Den er ansvarsforflygtigende.